

GR-2004 080617473 0001-1201

जिल्हा परिषदा व ग्रामपंचायतीनी
पाणी पुरवठा योजनेचा संपूर्ण खर्च
योग्य पाणी पट्टी वर आकारून त्याच्या
वसुलीतूनच करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

ग्राम विकास व जनसंस्था विभाग,

शासन परिपत्रक क्रमांक एलएफसी २००४/प्र.क्र.४५४०/वित्त-३(२४)

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक- १४ जुलै, २००४.

शासन परिपत्रक

राज्यातील अनेक ग्राम पंचायती व जिल्हा परिषदा ह्या स्थानिक स्वशास्य संस्थांकडून पाटबंधारे महामंडळांना पाणी पट्टीची थकबाकी मोठ्या प्रमाणावर देव आहे असे पाटबंधारे विभागाने या विभागाच्या निदर्शनास आणले आहे.

२. पाणी पुरवठा योजना ही पाण्याचा लाभ घेणा-या लाभार्थ्यांकडून वसूल केल्या जाणाऱ्या पाणी पट्टीतून चालणे अपेक्षित आहे. त्यासाठी इतर निधी वापराचा लागणे हे योग्य नाही. स्थानिक स्वशास्य संस्थांनी आपल्या योजनेचा संपूर्ण खर्च समाप्त घेऊन, पाणीपट्टीची आकारणी करून ती वसूल केली पाहिजे व त्यातूनच योजना चालविली पाहिजे. पाटबंधारे महामंडळांना देव असलेली पाणी पट्टीची रक्कम, त्यांनी वसूल केलेल्या पाणीपट्टीतून त्ररित अदा केली पाहिजे.

३. ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनेवरील खर्चाच्या प्रमाणात जिल्हा परिषदा व ग्रामपंचायतींना पाणीपट्टी वसविता यावी यासाठी शासन अभिसूचनी ग्राम विकास व जनसंस्था विभाग क्रमांक व्हीपीएम २०००/ प्रक्र १३६३/२२ दिनांक १७.१.२००२ अन्वये पाणीपट्टीची कमाल मर्यादा काढून टाकण्यात आली आहे. असे असले तरी संबंधित जिल्हा परिषदा व ग्रामपंचायती पाणी पुरवठा योजनांच्या खर्चाच्या प्रमाणात पाणीपट्टी वसवित नाहीत व वसविण्यात आलेल्या पाणीपट्टीची संपूर्ण वसुली करित नाहीत. त्यामुळे, योजनेची वीज बिले, पाटबंधारे विभागाची पाणीपट्टीची बिले वेळच्यावेळी अदा केली जात नाहीत.

४. योग्य पाणीपट्टीची आकारणी न करणे अथवा आकारणी केलेल्या पाणीपट्टीची योग्य प्रमाणात वसुली न करणे या दोन्ही बाबी विकास कामावर विपरित परिणाम करणाऱ्या आहेत. कारण अशा परिस्थितीत संबंधित जिल्हा परिषदा/ग्रामपंचायतींना आपल्या अन्य उत्पन्नातून पाणीपुरवठा योजना चालवावी लागते अथवा पाटबंधारे विभागाची पाणीपट्टीची थकबाकी तसेच पाणी पुरवठा योजनांची वीज देयके न भरण्याकडे जिल्हा परिषदांचा/ग्रामपंचायतींचा कल जातो. तरी, असा पायंडा पडू नये यासाठी चांगल्या पध्दती अयलंबण्याची गरज आहे. याशिवाय, पाणीपुरवठा योजनेच्या लाभार्थ्यांना योग्य पाणी पट्टी भरावी लागली नाही तर पाण्याचा वापर ते योग्यप्रकारे करण्याची शक्यता कमी होते व त्यामुळे पिण्याच्या पाण्याची समस्या आपखी गंभीर होते. तरी, लाभार्थ्यांनी योग्यप्रकारे पाण्याचा वापर करण्यासाठी योग्य पाणीपट्टी दराची आकारणी करून ती वसूल करणे हा एकमेव धेट उपाय आहे.

५. या पार्श्वभूमीवर, या परिपत्रकाद्वारे, सर्व जिल्हा परिषदा व ग्रामपंचायतींना सूचना देण्यात येते की, त्यांनी त्यांच्या पाणी पुरवठा योजनांवरील पाणीपट्टीची आकारणी योजनेवरील खर्चाच्या

प्रमाणात करून ती वसूल करून योजनेच्या देखभाल व दुरुस्तीचा खर्च तसेच पाटबंधारे महामंडळांची पाणीपट्टी आणि योजनेची बीज बीले त्यातूनच भागविली जातील असे पहाणे हे त्यांचे आद्य कर्तव्य आहे. यासाठी शासन अनुदानावर अवलंबून राहणे अयोग्य आहे व अन्य उत्पन्नातून त्यावर खर्च करणे हेही यापुढे अनियमितता समजल्यात येईल याची गंभीर नोंद सर्व संबंधितांनी घ्यावी. तसेच वसुलीशी संबंधित अधिकाऱ्यांच्या गोपनीय अहवालासाठी १००% वसुलीचे उद्विग्न दावे व त्याची तुलना प्रत्यक्ष वसुलीशी करून त्याआधारे त्यांचा गोपनीय अहवाल लिहिण्यात यावा.

६. हे परिपत्रक ग्राम विकास विभाग व पाणी पुरवठा विभागाच्या संयुक्त घोरणानुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांदाने,

२७/३०
(एस.एस.हुसैन)

प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

१. प्रधान सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२. सचिव, पाटबंधारे (ता.क्षे.वि.) मंत्रालय, मुंबई.
३. सचिव, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग (जलसंधारण) मंत्रालय, मुंबई.
४. विभागीय आयुक्त (सर्व)
५. महालेखापाल महाराष्ट्र-१ मुंबई (लेखा परिक्षण)
६. महालेखापाल महाराष्ट्र-२ नागपूर (लेखा परिक्षण)
७. महालेखापाल महाराष्ट्र-१ मुंबई (लेखा व अनुशेयता)
८. महालेखापाल महाराष्ट्र-२ नागपूर (लेखा व अनुशेयता)
९. मुख्य लेखा परिक्षक, स्थानिक निधी लेखा कोकण भवन, बेलापूर, नवी मुंबई
१०. उपमुख्य लेखा परिक्षक, स्थानिक निधी लेखा कोकण भवन, बेलापूर, नवी मुंबई, नाशिक/पुणे/औरंगाबाद/अमरावती/नागपूर
११. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
१२. उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (पंचायत), जिल्हा परिषद (सर्व)
१३. अधीक्षक अभियंता, पाटबंधारे महामंडळ (सर्व)
१४. कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद (सर्व)
१५. कार्यकारी अभियंता, लघु पाटबंधारे विभाग, जिल्हा परिषद (सर्व)
१६. उप अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा उपविभाग, जिल्हा परिषद (सर्व)
१७. गट विकास अधिकारी (सर्व)

हया परिपत्रकाची प्रत आपल्या अधिनस्त असलेल्या सर्व ग्राम पंचायतींच्या सरपंच/ग्रामसेवक यांना देऊन त्याची पोच या विभागास त्वरित सादर करावी.

१८. सह सचिव (सर्व) ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१९. उप सचिव (सर्व) ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२०. अवर सचिव (सर्व) ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२१. कार्याधिकारी (सर्व) ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२२. निपड नस्ती, कार्या-वित्त-३, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.